

Valsts ieņēmumu
dienests

08.12.2021.

Informatīvais materiāls

Par izmaiņām iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanā

2021. gada 16. novembrī ir pieņemti grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kas 2021. gada 4. decembrī publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 234A ([2021/234A.5](#)). Grozījumi stāsies spēkā 2022. gada 1. janvārī, atsevišķām normām noteikts atšķirīgs spēkā stāšanās laiks.

Noteiktas šādas izmaiņas:

- ✓ pagarināts speciālais režīms autoratlīdzības ienākumam
- ✓ jauns diferencētā neapliekamā minimuma un pensionāra neapliekamā minimuma apmērs
- ✓ jauni ar nodokli¹ neapliekamo ienākumu veidi
- ✓ citas izmaiņas

Līdz 2022. gada 31. decembrim pagarināts speciālais nodokļa režīms autoratlīdzības ienākumam

Pārejas periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim autoratlīdzības saņēmējam ir **tiesības neregistrēties** kā saimnieciskās darbības veicējam un piemērot šādu nodokļa maksāšanas kārtību:

- **autoratlīdzības izmaksātājs** (kas nav kolektīvā pārvaldījuma organizācija), ja autors nav reģistrējis saimniecisko darbību, **ietur nodokli** izmaksas vietā, **nepiemērojot izdevumu normas**, un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumā, **piemērojot nodokļa likmi**:

- autoratlīdzības ieņēmumiem **līdz 25 000 euro – 25 %**;

- autoratlīdzības ieņēmumiem, kas **pārsniedz 25 000 euro**, – **40 %**.

- **Autoratlīdzības saņēmējs** līdz **nākamā gada 28. februārim iesniedz VID autoratlīdzības saņēmēja gada deklarāciju**, ja gada laikā izmaksas vietā nav ieturēta atbilstošā nodokļa likme, jo gada laikā autoratlīdzības izmaksājuši vairāki autoratlīdzības izmaksātāji vai autoratlīdzības ienākums gūts ārvalstīs, un deklarācijā **apreķināto nodokli samaksā līdz attiecīga gada 23. jūnijam**.

Autoratlīdzības saņēmēja gada deklarācijā, kurā deklarē autoratlīdzības, **nav tiesību piemērot** attaisnotos izdevumus, autoratlīdzības izdevumu normas, diferencēto neapliekamo minimumu un atvieglojumus. Šajā

¹ Nodoklis – iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

deklarācijā deklarētie ienākumi netiks ietverti gada ienākumu deklarācijā – kopējā ar nodokli apliekamajā ienākumā, kuram tiek piemērota progresīvā nodokļa likme, un tie netiks ņemti vērā, nosakot diferencēto neapliekamo minimumu.

No autoratlīdzības aprēķinātais un iemaksātais nodoklis (kas ieturēts, piemērojot 25 % un 40 % likmi) tiek sadalīts:

- **80 %** – valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām;
- **20 %** – iedzīvotāju ienākuma nodoklim.

Jauni neapliekamo ienākumu veidi

Sākot ar 2022. gada 1. janvāri, ar nodokli neapliks šādu fiziskās personas saņemto:

- grantu, kas viena dzīvokļa dzīvojamo māju atjaunošanas un energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsta programmas ietvaros piešķirti ēkas energoklases uzlabošanai un tehniskās palīdzības saņemšanai, un kredītsaistību apmērs, kuru minētās programmas ietvaros kredītņēmēja vietā ir samazinājusi vai dzēsusi akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum";
- Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsta maksājumu par individuālo siltumapgādes sistēmu uzlabošanu mājāsaimniecībās;
- vietējās pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai;
- atbalstu izmaksu segšanai azbesta atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanai mājāsaimniecībām šifera jumtu un siltumizolācijas materiālu nomaiņas gadījumā;
- darba devēja apmaksātos darba koplīgumā noteiktos darbinieka ārstniecības izdevumus un ēdināšanas **izdevumus atbrīvo no nodokļa**, ja tie **kopā nepārsniedz 480 euro** (vidēji 40 euro mēnesī).

Jauns pensionāra neapliekamā minimuma apmērs no 2022. gada

Pensiju saņēmēji varēs piemērot pensionāra neapliekamo minimumu šādā apmērā:

- no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam – 2100 euro,
- no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim – 3000 euro,
- no 2023. gada 1. janvāra – 6000 euro.

2022. gadā būs speciāla neapliekamā minimuma noteikšanas kārtība

Diferencētais neapliekamais minimums laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam un laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim būs noteikts atsevišķi.

2022. gadā VID **prognozētais mēneša neapliekamais minimums nedrīkst pārsniegt:**

- 1) laika periodā **no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. jūlijam** – **vienu sesto daļu** no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā diferencētā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam;
- 2) laika periodā **no 2022. gada 1. augusta līdz 31. decembrim** – **vienu sesto daļu** no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā diferencētā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim.

Ja, nosakot VID prognozēto mēneša neapliekamo minimumu par 2022. gadu, VID rīcībā **nav informācijas par personas apliekamajiem ienākumiem** vai persona nav saņēmusi ar nodokli apliekamos ienākumus noteiktajos laika periodos, vai persona 2022. gadā ieguva rezidenta statusu, VID prognozētais mēneša neapliekamais minimums atbilst:

- 1) laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. jūlijam — vienai sestajai daļai no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam, dalot to ar divi;
- 2) laika periodā no 2022. gada 1. augusta līdz 31. decembrim — vienai sestajai daļai no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim, dalot to ar divi.

Citi grozījumi

Ja nekustamā īpašuma sastāvā ir ēkas un būves, mežs vai cita veida zeme (piemēram, purvi, zeme zem ūdeņiem), atbrīvojumu no nodokļa īpašuma atsavināšanas ienākumam piemēro, ja nekustamā īpašuma atsavinātājs iesniedz VID sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja sniegtu vērtējumu, kurā norādīta:

- nekustamā īpašuma kopējā tirgus vērtība,
- tirgus vērtība atsevišķai nekustamā īpašuma daļai – lauksaimniecības zemei.

Šajā gadījumā iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojumam ņem vērā uz lauksaimniecības zemi attiecināmās nekustamā īpašuma tirgus vērtības daļas īpatsvaru kopējā nekustamā īpašuma tirgus vērtībā.

Šo jauno regulējumu piemēros, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, ja fiziskā persona vēlas piemērot šo atbrīvojumu un tā rīcībā ir sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējums, kas nav vecāks par 12 mēnešiem no dienas, kad noslēgts atsavināšanas līgums.

Precizēts regulējums par nodokļa piemērošanu nomātam personālam. Piemērojot likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normas iznomāta personāla ienākumam, nodokļa aprēķinā no minētā ienākuma tiek ņemtas vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi.

Solidaritātes nodokļa maksātājiem, kuriem gada laikā būs piemērota zemāka valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksu likme nekā 25%, kas noteikta Solidaritātes nodokļa likumā, izveidojusies starpība jāiemaksā budžetā. Minētā starpība jāiemaksā budžetā nodokļa veidā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

Ņemot vērā to, ka AS "Citadele banka" ir ierobežojusi skaidras naudas izmaksu un VID var izmaksāt nodokļu pārmaksu tikai bezskaidrā naudā, turpmāk nodokļa pārmaksu VID veiks tikai kredītiestādes kontā vai maksātāja norēķinu kontā, kas atvērts pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja.

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienesta
Nodokļu pārvalde